

## Senieji lietuviški raštai ir jų kultūrinis kontekstas

Įvertink teiginius apie M. Daukšą. Teisingus pažymėk T, neteisingus - N.

M. Daukšos „Postilė“ išleista 1599 m. Vilniuje ☐. „Prakalba į malonųjį skaitytoją“ parašyta lietuvių kalba ☐. M. Daukšos požiūris į kalbą tradicinis ☐. Vaizdingus argumentus, kodėl dera kalbėti gimtąja kalba ir kilmingiesiems, autorius ima iš gamtos ☐. Formuluojami ilgi, raiškūs ir emocingi sakiniai ☐. Jo nuomone, lietuviškosios raštijos kūrimas svarbus tik Dievo mokslui skleisti ☐. M. Daukšos požiūris į kitas kalbas demokratiškas ☐. Tautos sąvoką jis apibrėžė šiais kriterijais: 1) bendra teritorija – tėvų žemė, 2) istoriškai susiformavę papročiai, 3) toji pati kalba ☐. Kaip sektiną pavyzdį mini tuos senovės kraštus, kuriuose išminčiai gimtąja kalba „įvairius filosofijos mokslus dėstė ir savo dievų garbę aprašė“ ☐.

Įvertink teiginius apie M. Mažvydą. Teisingus pažymėk T, neteisingus - N.

M. Mažvydo „Katekizmas“ išleistas 1457 m. Karaliaučiuje ☐. Jo lietuviškas tekstas parašytas žemaičių tarmės pagrindu ☐. Ši knyga laikytina Lietuvos mokyklos istorijos pradžia ☐. Nuo jo lietuviškosios prakalbos prasideda lietuvių pasaulietinės poezijos kelias ☐. Knygoje skleidžiamos pagonybės idėjos ☐. Knygos autorystę įrodo akrostichas ☐. „Katekizmas“, kaip rodo ir pavadinimas, tik religinė knyga ☐. Knygoje yra ir abėcėlė, kurioje 23 didžiosios ir 25 mažosios raidės, bei skiemenavimo pratimų ☐. M. Mažvydas pateikė šiuos fonetikos terminus: balsinės, dvibalsinės, priebalsiai ☐.

Įvertink teiginius: teisingus pažymėk T, neteisingus – N.

Pirmuoju lietuvišku tekstu laikomi poteriai „Tėve mūsų“, „Sveika, Marija“, „Tikiu į Dievą Tėvą“, rašyti ranka ☐. Lietuvoje pirmiesiems lietuviškiems raštams atsirasti susidarė palankesnės sąlygos nei Mažojoje Lietuvoje ☐. A. Kulvietis ir S. Rapolionis - pirmieji lietuviškai rašę autoriai, į lietuvių kalbą išvertė giesmių ir psalmių ☐. Pirmąjį lietuvių kalbos žodyną parašė D. Kleinas ☐. Pirmoji lietuviška knyga Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje yra M. Mažvydo „Katekizmas“ ☐. Bibliją į lietuvių kalbą išvertė M. Mažvydo darbo tęsėjas J. Bretkūnas ☐. Išleistos Mikalojaus Daukšos verstinės knygos „Katekizmas“ (1595) ir „Postilė“ (1599) ☐.